

ПРИНЯТО
На совещании педагогического совета
МАОУ СОШ№10 с УИОП
Протокол №1 от 29.08.2023

УТВЕРЖДАЮ
Директор МАОУ СОШ№10 с УИОП
Г.Г.Мингазова
Приказ №211 от 29.08.2023

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ
ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА
“НУР”

Направленность:художественная
Возраст обучающихся: 10-11 лет
Срок реализации: 1 год

Автор-составитель:
Фарукшина Гульназ Канифовна,
педагог дополнительного образования

2023-2024

Аңлатма язуы

Программа мәктәпнең үсеш программасы һәм өстәмә белем бирү планы нигезендә төзелә. Түгәрәк эше формасында гамәлгә ашырыла. Эш программасы 4-5 нче сыйныф укучылары өчен атнага 2 сәгать исәбеннән төзелә. Барлыгы 68 сәгать.

Соңгы елларда республикада татар теленең куллану даирәсе кинәйдә, ижтимагый функциясе көчәйде. Белем һәм тәрбия бирү бер-берсеннән аерылгысыз. Дәресләрдә алган белемнәрне мәктәптәге түгәрәкләрдә, факультатив дәресләрдә, электив курсларда камилләштерү, тулыландыру һәм ныгыту бүген көнүзәк мәсьәләләрнең берсе.

Баланың мәктәптән нинди шәхес булып чыгуында, киләчәктә нинди һөнәр сайлавында укыту - тәрбия эшенең роле бик зур. Укытучы баланың сәләтен күрә белергә һәм тиешле юнәлеш бирергә тиеш. Тиешле түгәрәккә яздыруның беренче максаты – баладагы мавыгуларны, омтылышларны үстерү, аң сәләтен табуда һәм камилләштерүдә булышу. Икенче максат – балада эчке табигый көчләрне үстерү.

Балаларының сөйләм телен үстерү дәрестән тыш оештырылган эшләр аша алып барыла.

Балаларның чиста, төзек әдәби телдә сөйләшергә өйрәтү, татар сәнгатенә мәхәббәт тәрбияләү, китап укуга кызыксыну уяту, үзләрендә язу теләге уяту максатыннан түгәрәкләр оештырыла.

Программаның максаты:

Балаларның сәнгати һәм эстетик культурасын үстерү, аларга тормышта яхшылык һәм матурлыкны күрергә өйрәтү;

Бурычлар:

- 1) Театр сәнгате белән гомуми таныштыру.
- 2) Театрга нигез салучылар, танылган артистлар белән таныштыру.
- 3) Драма әсәрләрен өйрәнүгә теләк уяту.
- 4) Төрле жанрдагы әсәрләрне сәхнәгә кую аша укучыларның табигатьтән бирелгән сәләтләрен үстерү.
- 5) Сәхнәдә үзгәңне тоту осталыгын, сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен камилләштерү.
- 6) Мәктәп күләмендә оештырылган бәйрәм, тамашаларда актив катнашу.

Программаның актуальлеге

Федераль дәүләт стандартларын гамәлгә ашыру шартларында мәгариф алдына һәр яктан камил, мөстәкыйль һәм ижади шәхес тәрбияләү максаты куелды. Укучыларга дәресләрдән тыш өстәмә белем бирү дә – заман куйган таләпләрнең берсе. Авторлык программасы әлеге максатка ярашлы шәхесне үстерүгә юнәлдерелгән технология нигезендә эшләнә.

Түгәрәк эше буенча көтелгән нәтижәләр :

- укучы үзен иркен тотарга өйрәнә, психологик яктан ачыла;
- үзенең мавыгуына туры килгән эш белән шөгыльләнә;
- түгәрәктәге укучылар, укытучы белән аралашу вакытында, эчке дөньясында ачыла, аралашу әдәбенә өйрәнә;
- укучы фикерләргә, үз фикерен дәлилләргә өйрәнә;
- сөйләм телен камилләштерә ;
- әхлак һәм зәвык тәрбиясе ала;
- шәхес булып тәрбияләнә, үз урынын таба;

-татар теле һәм әдәбияты буенча белемен тирәнәйтә, кызыксыну уята.

Түгәрәк татар теле һәм әдәбияты программасын кабатларга тиеш түгел.

Түгәрәкнең эш формасы күп төрле, монда укытучының ижади сәләте зур роль уйный. Китап уку, аның турында фикер алышу, кечкенә докладлар төзү, язучы ижатын өйрәнү, шигырь укучылар бәйгеләре оештыру, әдәби -музыкаль монтаж әзерләү, музейларга бару, жирле матбугат белән танышу, һ.б. бик күп төрле эш алымнары бар. Түгәрәкләрдә техник чаралар да куллану кирәк, эш барышында музыка яңгырату, магнитофон, телевизор, компьютер куллану эшне тагын да жанландыра.

Түгәрәк эше балаларның күзаллавын киңәйтәргә, аңа яңалык алып килергә, рухи тәрбия бирергә дә тиеш. Халык авыз ижатын, татар халык педагогикасын куллану, табигать белән аралашу түгәрәк эшләрен оештырганда укытучыга зур мөмкинлекләр ача.

Программаның эчтәлегә

Татар театрының чишмә башы. Театрга нигез салучылар турында кыскача белешмә. Театр артистлары турында фикер алышу.

Татарстандагы театрлар. Театр артистлары турында белешмә.

“Сәйяр” труппасы, аны оештыручы Габдулла Кәриев эшчәнлегә. Беренче татар хатын-кыз актрисасы ижаты.

С. Гыйззәтуллина-Волжская

Г.Камал һәм К.Тинчурин - татар театрын оештыручылар. Аларның эшчәнлегенә күзәтү.

Галиәскара Камал исемендәге Татар дәүләт академия, Кәрим Тинчурин исемендәге Татар дәүләт драма һәм комедия, Курчак театры белән танышу.

А.Алишның “Койрыклар” әкиятен сәхнәгә кую. Видеоязмасын карау. Рольләренә бүлешү. Сәхнә бизәлеше өчен декорацияләр, костюмнары әзерләү. Репетицияләр үткөрү. Төрле дәрәжәдәге конкурсларда катнашу.

“Син театр турында нәрсәләр беләсең?” темасына викторина уздыру.

“Шигъри сәхнә” исемле шигърьләренә сәнгатьле уку конкурсы уздыру. “Театр яктылыкка, нурга илтә” темасына конкурс уздыру.

Тематик планлаштыру

№	Бүлек исеме	Сәгать саны
1	Татар театры	26 сәг.
2	Абдулла Алишның “Сертотмас үрдәк” әкиятен сәхнәләштерү	43 сәг.
3	Конкурсларда катнашу	33 сәг
		102

КАЛЕНДАРЬ – ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

№	Бүлекләр	Тема	Сәгать саны	Үткәрү вакыты	
				План	Факт
1.	Татар театры 26 сәг.	Татар дөньясында беренче театр оешу, беренче “карлыгачлары” турында фикер алышу	3		
2.		Татарстандагы театрлар. Театр артистлары турында белешмә.	3		
3.		Габдулла Кариев һәм “Сәйяр” труппасы эшчәнлеге.	3		
4.		Галиәсгар Камал, Кәрим Тинчурин – татар театрын оештыручылар.	3		
5.		Галиәскара Камал исемендәге Татар дәүләт академия, Кәрим Тинчурин исемендәге Татар дәүләт драма һәм комедия, Курчак театры белән танышу.	3		
6.		Өлмәт Дәүләт драма театры белән танышу.	4		
7.		Өлмәт Дәүләт драма театры артистлары белән танышу танышу.	3		
8.		Өлмәт Дәүләт драма театры музеена сәяхәт	4		

9.	Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятен сәхнәләштерү, 43 сәг.	Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятенң видеоязмасын карау.	3		
10		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятенң видеоязмасын карау.	3		
11		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятенң видеоязмасын карау.	3		
12		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятенң мәктәп укучылары сәхнәләштергән вариантын видеоязмадан карау.	3		
13		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятенң рольләрен бүлешү.	3		
14		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятен өйрәнү	3		
15		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятен ө өйрәнү	3		
16		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятен өйрәнү	3		
17		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятен өйрәнү	3		
18		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятен өйрәнү	3		
19		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятен өчен костюмнар һәм сәхнә бизәлеше өчен декорация әзерләү	3		

20		“Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятә өчен костюмнар һәм сәхнә бизәләше өчен декорация әзерләү	3		
21		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятә өчен костюмнар һәм сәхнә бизәләше өчен декорация әзерләү	3		
22		Абдулла Алишның “Серотмас үрдәк” әкиятен мәктәп күләмендә сәхнәләштерү	4		
23	Конкурсларда катнашу 33 сәг	“Театр яктылыкка, нурга илтә” темасына конкурс уздыру	4		
24		“Шигъри сәхнә” исемле шигырьләрне сәнгатьле уку конкурсына әзерләнү	3		
25		“Шигъри сәхнә” исемле шигырьләрне сәнгатьле уку конкурсына әзерләнү	3		
26		Мәктәп китапханәсенә сәяхәт.	3		
27		Районның үзешчән артисты белән очрашып әңгәмә кору	3		
28		“Син театр турында нәрсәләр беләсең?” темасына викторина уздыру	3		
29		Г. Гыйльмановның “Шүреләләр ни атлы” исемле балалар сәхнәләштергән видеоязма карау	3		
30		Такмак әйтешле уеннар.	3		
31		Житезлеккә уеннар өйрәнү.	3		
32		Сәхнә өчен куелган уеннарны өйрәнү	3		
33		Ел бусе өйрәнгәннәрне кабатлау. Йомгаклау	2		
			102		